

Ivaretagelse av pasientsikkerheten for psykiatriske pasienter innlagt i somatiske sengeposter

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: Retningslinje
Sist endret: 13.01.2023

1. HENSIKT

Gi generelle råd til helsepersonell ved somatiske sengeposter i situasjoner der det er innlagt pasienter med psykisk lidelse og/eller ruslidelse og mulig øket voldsrisiko.

2. ANSVAR

Helsepersonell ved somatiske sengeposter.

3. FREMGANGSMÅTE

Generelle råd: tenk avstand til pasient, vurder om man bør være to ansatte tilstede på pasientrommet og tenk forebyggende i kommunikasjon og deeskalering av situasjoner.

1. Forståelse

- a. Hva har pasienten behov for nå (jfr. "hva er viktig for deg")?
- b. Hvorfor reagerer pasienten som den gjør ?

2. Forebygging

- a. Vær bevisst eget kroppsspråk og kommunikasjon
- b. Vær vennlig, forutsigbar og konkret; forklar hvorfor pasienten er innlagt og hva som skjer av undersøkelser og behandling.

3. Risikovurdering, er det atferd som kan indikere bruk av vold eller aggresjon?

- a. pasienten er forvirret
- b. Høyrøstet
- c. Truende

4. Håndtering, sjekk journal/kriseplan om det er noen ressurser eller avledningsmanøver som pleier å fungere

- a. Finnes kriseplan som gir råd om tiltak.
- b. Bruk av fastvakt
- c. Rolig og konkret språk, husk verbal og non-verbal kommunikasjon. Vær oppmerksom på eget kroppsspråk.
- d. Deeskalerende kommunikasjon; anerkjenne pasienten opplevelse av situasjonen, aksept og bekreftelse og vis respektfullhet.
- e. Holde hender synlige opp fremfor seg
- f. Ikke prøve å hindre pasienten
- g. Mulighet for å gå ut av situasjonen
- h. Snakke rolig, en kan spørre konkret

5. Roer ikke situasjonen seg, trekk deg tilbake om du ikke har støtte fra andre

6. Tilkall hjelp: ikke kjent person og voldstrusler, vurder å tilkalle vakter/politi

7. Pasienten som har psykisk lidelse/ruslidelse (foreligger kriseplan), vurder å tilkalle råd/bistand fra Psykiatriske Akuttavdeling (se styrende dokumentasjon nedenfor). Ikke forvent at de kan komme umiddelbart (de har egne pasienter), men spør om råd. Har de mulighet, så bistår de.

8. *Er det tid; be om psykiatrisk tilsyn, konferer med vakthavende psykiater (om en antar/vet at det skyldes psykisk lidelse).*
9. *Oppfølging av pasient / medpasienter:*
 - a. *Pasient; ettersamtale (oppklaringsamtale; hva skjedde, kunne vi ha håndtert det på en annen måte i en lignende situasjon som ville ha vært bedre for deg som pasient og hindret sinne/utagering).*
 - b. *Medpasienter; har man vært vitne til en truende situasjon eller utsatt for dette selv, bør det tilbys en samtale for å trygge medpasienten (i den sammenheng er det viktig å ikke gi taushetsbelagte opplysninger om andre).*
10. *Ansatte skal ha en oppfølging i regi av nærmeste leder etter å ha vært utsatt for eller har opplevd en aggressiv hendelse (se nærmere under pkt. 4).*
11. *Hendelser som har medført emosjonell eller fysisk skade meldes som avvik i EQS og sengeposten bør gjennomgå hvordan man kan forstå hendelsen og lære av den i fellesskap i etterkant.*

4. GENERELT

Sykehuset har utarbeidet styrende dokumentasjon for ansatte når de opplever vold, trusler og utagerende adferd hos pasienter, for å ivareta den ansatte sin sikkerhet som følger:

- D25276 [Vold og trusler – mulige tiltak ved kjent voldsrisiko – poliklinikk](#)
- D25285 [Vold og trusler – mulige tiltak ved kjent voldsrisiko - sengepost](#)
- D22880 [Vold og trusler – risikovurdering - veiledning](#)
- D22153 [Vold og trusler – situasjonshåndtering / behov for hjelp](#)

5. INTERNE REFERANSER

1.4.7.5	Oppfølging av ansatte etter kritisk hendelse og/eller alvorlig pasientrelatert hendelse
1.4.7.1.2	Vold og trusler - situasjonshåndtering/ behov for hjelp
1.4.7.1.3	Vold og trusler - risikovurdering - veiledning
1.4.7.1.4	Vold og trusler - mulige tiltak ved kjent voldsrisiko - poliklinikk
1.4.7.1.5	Vold og trusler - mulige tiltak ved kjent voldsrisiko - sengepost
1.6.3.1.5.2.1	DIPS - Tilsynsforespørsel, vurdering og svar på tilsyn

6. EKSTERNE REFERANSER

7. VEDLEGG

